תנ"ך

מצגת מלווה תוכנית בינתחומית

למסלולי 8-10 שנות לימוד בנושא משפחה

סיפור משה והצלתו ע"י בת פרעה

סיפורן של רות ונעמי

חיבור בין תנ"ך לאמנות - ציורים

שימוש ביצירות האמנות ככלי להבנת התנ"ך והדמויות, בלי להפכו לשיעור אמנות.

בתנ"ך : היצירה היא כלי שעוזר לנו להבין את הסיפור .

באמנות : הסיפור הוא נקודת המוצא, בה בודקים איך האמן בחר לספר את הסיפור באמצעות תמונה .

"איך האמן מספר סיפור בלי מילים"?

שימוש במיומנות: התבוננות, הסקת מסקנות, מה בין עובדה לפרשנות

כתוב בתנ"ך –אני יודע/ת.

רואים בציור –אני רואה.

אני מסיק/ה –אני מפרש/ת.

לדוגמה: כתוב :בת פרעה ראתה את התיבה ולקחה את הילד.

רואים : היא מחזיקה את התינוק ומביטה בו. **מסיקים :**אולי היא מרגישה אליו חמלה ורוצה להגן עליו.

הטקסט אינו אומר לנו הכול, ולכן אנחנו מתבוננים, מסיקים – אבל גם יודעים להבדיל בין עובדה לפרשנות.

משה בתיבה – "רגע ההצלה " פעילות

לפניכם 2 ציורים התבוננו בהם

שאלות ממוקדות על הרגע המונצח בציור

- מה בדיוק קורה כאן ?
- מי יודע מה אנחנו, הקוראים, יודעים על התינוק ?
- מי מהדמויות עדיין לא יודעת את כל הסיפור ?

על הדמויות:

- הסתכלו על בת פרעה. מה אפשר להבין על היחס שלה לתינוק ?
- מה אפשר ללמוד מהאופן שבו היא מחזיקה או מתקרבת אליו ?
- איפה נמצאת מרים? אם היא מופיעה – מה אפשר להבין מהתפקיד שלה ?
- איפה נמצאת אמו של משה? אם היא אינה מופיעה, מה חסר בתמונה ?

מה הפסוקים בשמות פרק ב' לא אומרים לנו?

- האם הפסוקים מתארים את הבעת הפנים של בת פרעה ?
- האם הם מספרים לנו בדיוק מה היא הרגישה כשהיא ראתה את התינוק ?
- מה האמן בחר להוסיף כדי שנוכל לדמיין את הרגע ?

התאימו לכתוב בסיפור המקראי

בפסוק כתוב ....

בציור אנחנו רואים

זה עוזר לנו להבין שייתכן ש.....

שאלה לסיום

"מה הציור מאפשר לנו לראות בסיפור שהתנ"ך לא מתאר במילים"?

סיפור משה בתיבה

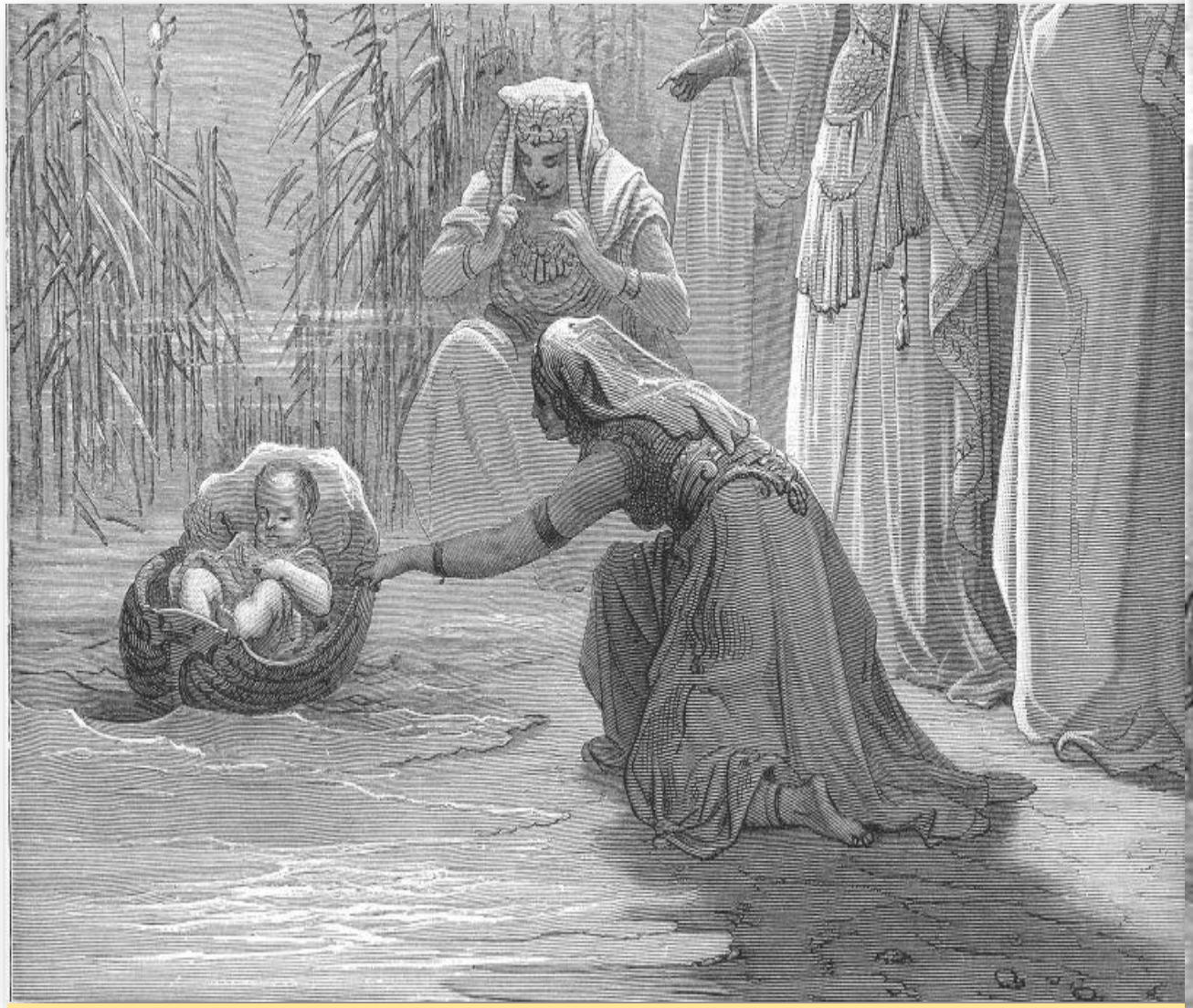
בת פרעה מוצאת את משה בתיבה.
הצייר: קונסטנטין פלביצקי

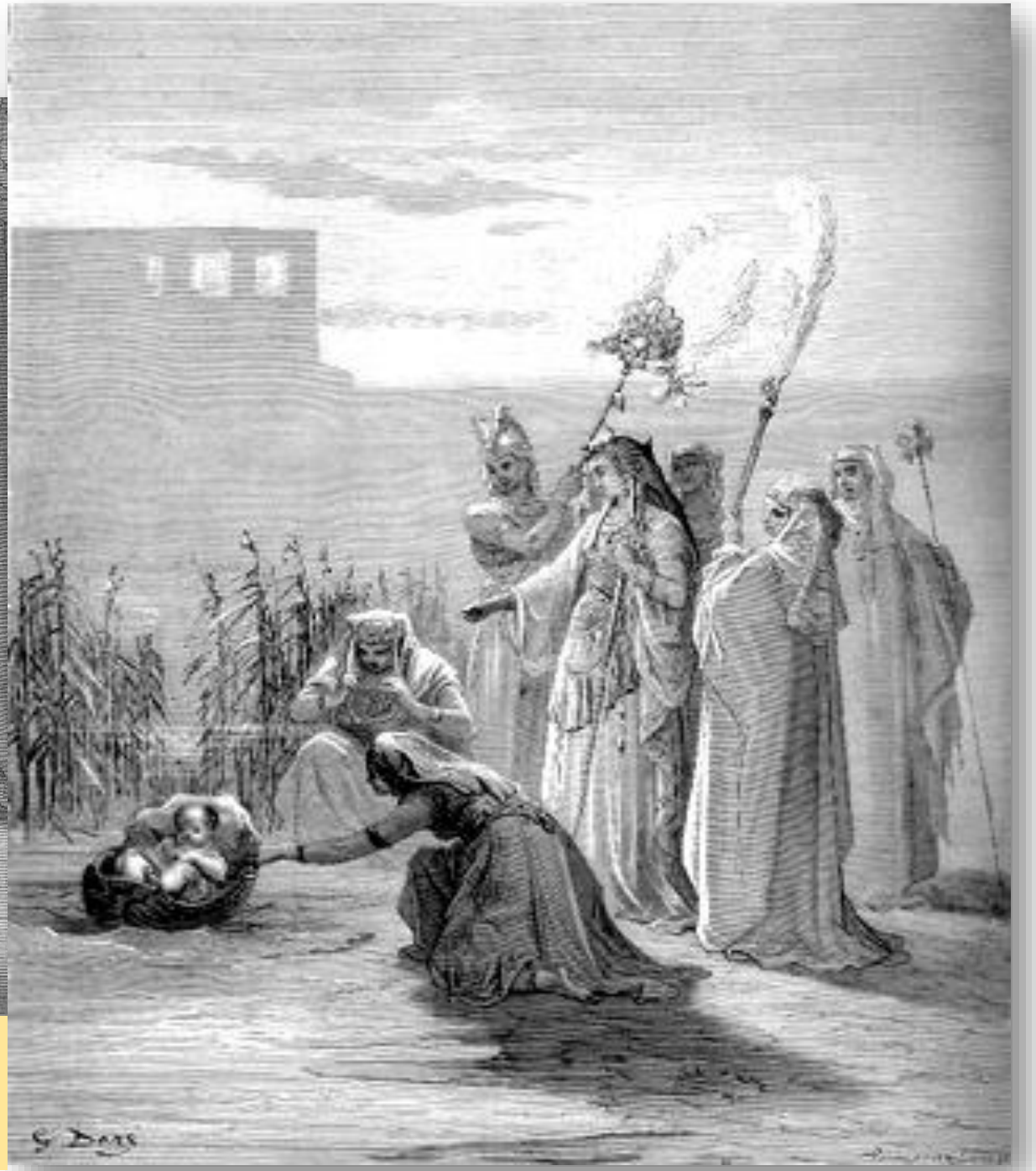

וַתֵּרֶד בַּת-פַּרְעֹה לִרְחֹץ עַל-הַיְאֹר
וְנַעֲרֹתֶיהָ הֹלְכֹת עַל-יַד הַיְאֹר
וַתֵּרֶא אֶת-הַתֵּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף
וַתִּשְׁלַח אֶת-אֲמָתָהּ וַתִּקָּחֶהָ. — ספר שמות, פרק ב', פסוק ה'

בת פרעה מוצאת את משה בתיבה.
הצייר: קונסטנטין פלביצקי

סיפור משה בתיבה

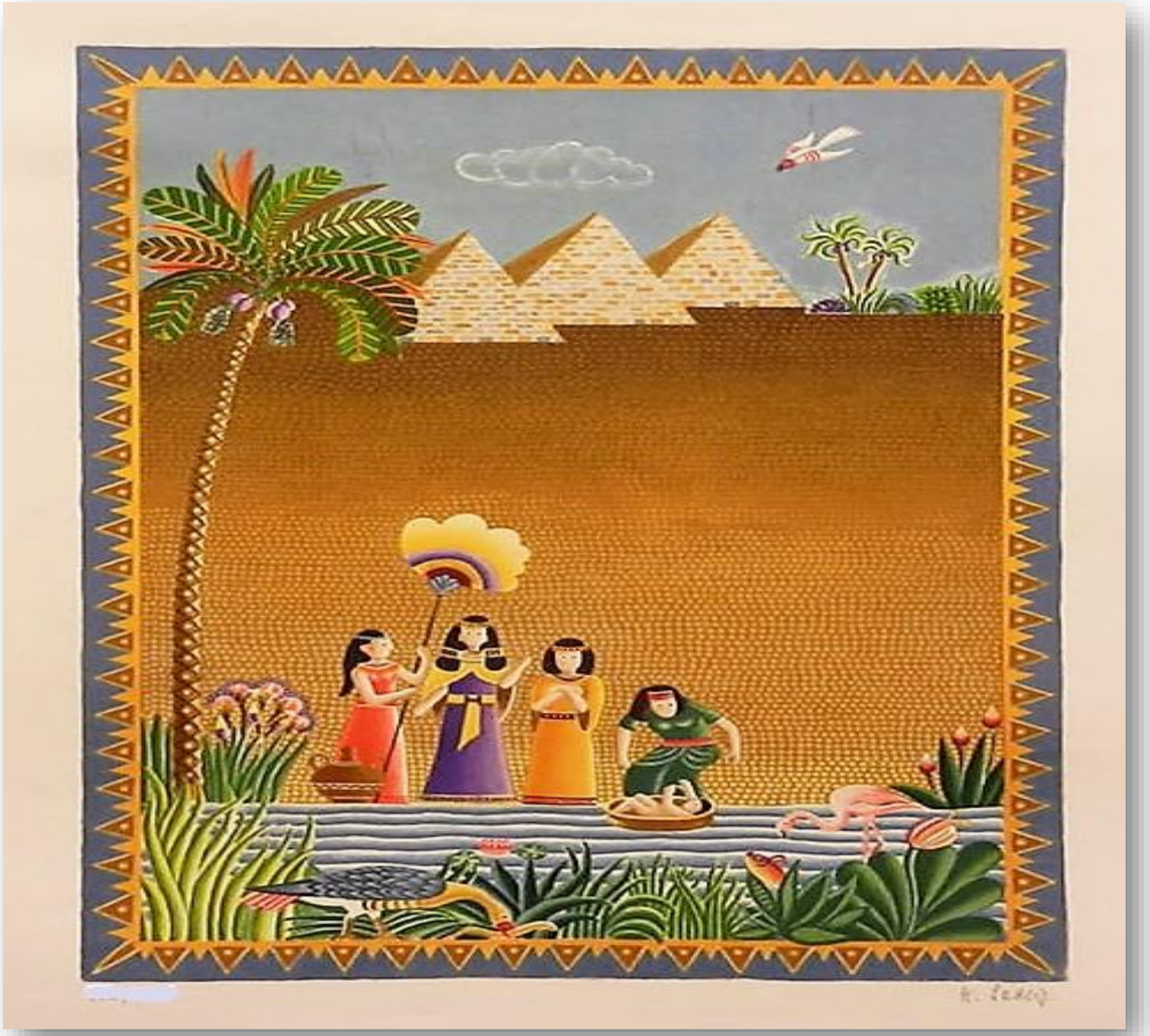

הציור של **גוסטב דורה** (1832- 1883) מתאר את סיפור משה בתיבה **טכניקה :**תחריט עץ בשחור-לבן

לורנס אלמה-טדמה, צייר בריטי ממוצא הולנדי, צייר את בת פרעה המצילה את משה ציור משנת 1904.

משה בתיבה ליטוגרפיה - היינץ זליג

ציור המתאר את סיפור משה בתיבה במצריים, בסגנון אמנות נאיבית. חלק מסידרת הדפסי משי בנושא סיפורי המקרא.

רות ונעמי – רגעי הקשר ביניהן

- רות ונעמי בדרך לבית לחם .
- רות מלקטת בשדה .
- רגעים שבהם רות ונעמי יחד, המדגישים את הקשר ביניהן .

שאלות ממוקדות

על הרגע:

- איפה רות ונעמי נמצאות ?
- מה קרה לפני הרגע הזה ?
- מה לדעתכם עומד לקרות אחריו ?

על הקשר:

- האם הן נראות כמו שתי נשים זרות או כמו שתי נשים שיש ביניהן קשר קרוב? מה גורם לכם לחשוב כך ?
- מה בתנוחה או במבט שלהן מספר לנו על הקשר ?

מה אנחנו יודעים ומה אנחנו משערים?

- מה כתוב במגילה על הקשר ביניהן ?
- מה הציור מוסיף שאנחנו לא יכולים לדעת בוודאות מהפסוקים ?
- האם האמן מפרש את הקשר ביניהן כקשר של חובה, אהבה, נאמנות או משהו אחר ?

"אם לא היינו יודעים שהן חמות וכלה – מה בציור היה גורם לנו לחשוב שהן משפחה"?

שימוש במיומנות: התבוננות, הסקת מסקנות, מה בין עובדה לפרשנות

כתוב בתנ"ך –אני יודע/ת.

רואים בציור –אני רואה.

אני מסיק/ה –אני מפרש/ת.

רות מצטרפת לנעמי וערפה חוזרת לארצה,
ציור מעשה ידי ויליאם בלייק, משנת 1795

שם האמן: קלדרון פיליפ הרמוגנס
טכניקה: שמן על בד
מיקום: גלריית ווקר לאמנות, ליברפול
תאריך: 1886

שם האמן: קלדרון פיליפ הרמוגנס
רות, לבושה בשמלה לבנה וחגורה אדומה, מחבקת את נעמי בלהט ונשבעת להישאר איתה.
ערפה עומדת במרחק מהן, מחזיקה חבילה ומביטה בהן

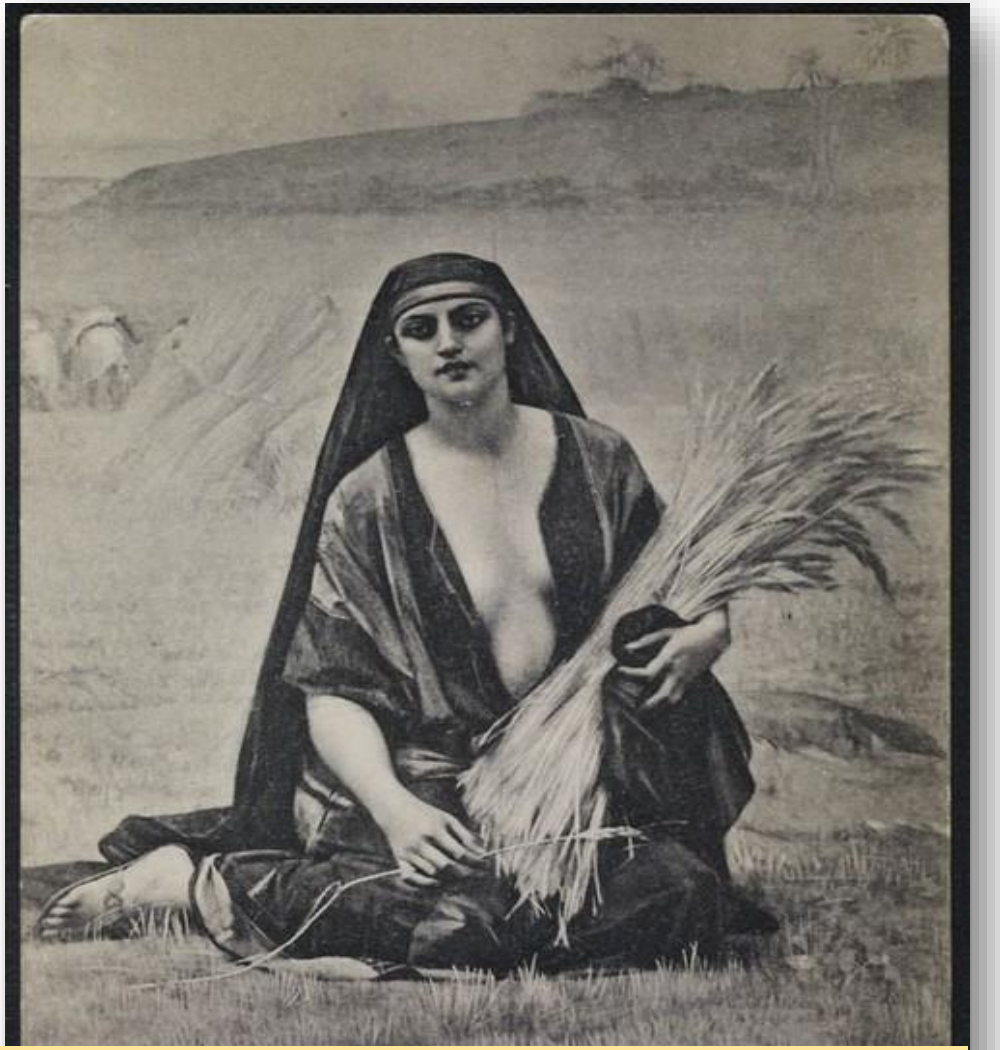
נעמי ורות, רפרודוקציה של האמן הצרפתי הקטור לה-רו שהופקה כחלק מסדרת 100 הגלויות הראשונות של חברת "לבנון", הספרייה הלאומית

רפרודוקציה מציורו של האמן הבריטי הנרי רילנד (1856-1924) המתאר את דמותה של רות המואביה, אוחזת בידה שיבולים. הופקה בתוך סדרת מאה הגלויות הראשונות של חברת "לבנון", מתוך אוסף התצלומים, הספרייה הלאומית.

רות בשדה בועז, רפרודוקציה של האמן ההונגרי לאיוש (לודביג) ברוק שהופקה כחלק מסדרת גלויות של חברת "לבנון", הספרייה הלאומית

רות מחזיקה אלומת שיבולים, רפרודוקציה של האמן הצרפתי אלכסנדר קאבאנל משנת 1886 שהופקה כחלק מסדרת 100 הגלויות הראשונות של חברת "לבנון", הספרייה הלאומית

רות ובועז, רפרודוקציה של האמן הצרפתי אנרי פרדריק שופן שהופקה כחלק מסדרת גלויות בהוצאת חברת "לבנון", הספרייה הלאומית

שם האמן: סוונסון ג'ון אוגוסט

סיפור רות מסופר בשתים עשרה תמונות (מן הפינה הימנית העליונה לשמאלית התחתונה):
1) קבורת אחד מבני נעמי,
2) ערפה עוזבת את רות ונעמי,
3) רות ונעמי נשבעות אמונים זו לזו, 4) רות ונעמי נכנסות לבית לחם,
5) נעמי אומרת לרות ללקוט בשדות, 6) בעז מזהה את רות,
7) רות מודה לבעז,
8) רות מספרת לנעמי על חסדו של בעז,
9) נעמי מכינה את רות לפגישתה עם בעז, 10) בעז מגלה את רות למרגלותיו בגורן,
11) בעז והגואל "טוב" דנים בגאולת נחלת אלימלך,
12) עובד, תינוקה של רות, נמסר לנעמי.

פסל משה - מיכלאנג'לו

הדימוי המפורסם ביותר של משה הוא פיסלו של מיכלאנג'לו (1513-1515) המתאר את משה ישוב ולוחות הברית בידיו.
הפסל הוזמן על ידי האפיפיור יוליוס השני כדי לפאר את המאוזולאום שתכנן לעצמו. היום הוא מוצג בכנסיית סן פייטרו אין וינקולי ברומא. מיכלאנג'לו פיסל אותו בשיש לבן מרהיב, גובהו 2.35 מטרים וכולו אומר עוז והדר.
מיכלאנג'לו בחר להראות את פניו של משה כזקן בא בימים עם זקן מפואר במיוחד, אולם גופו צעיר, שרירי ומחושל.
על מצחו של משה מתנוססות קרניים, תולדה של התרגום המילולי ללטינית של הביטוי "וקרנו פניו".